

13.12. Statsamterne

13.12.01. Statsamterne (*Driftsbev.*)

Statsamterne er selvstændige regionale institutioner, som administrerer lovgivning og varetager den dermed forbundne vejlednings- og informationsvirksomhed på en lang række områder, hvoraf de største er det person- og familieretlige område og det sociale område.

De 15 statsamter henhører budgetmæssigt og organisatorisk under Indenrigsministeriet og udfører en række opgaver for Indenrigsministeriet. Statsamternes vigtigste opgaver udføres dog for Justitsministeriet og Socialministeriet. Statsamterne varetager desuden opgaver for Sundhedsministeriet, Boligministeriet m.fl. Københavns Overpræsidium varetager statsamtsopgaver i Københavns Kommune bortset fra tilsyn med kommunen og sociale nævnssager.

I tilknytning til Indenrigsministeriets lovgivningsområder træffer statsamterne afgørelse om meddelelse af opholdsbevis til EF/EØS-borgere (bkg. 690 17/8 95) og opholdstilladelse til udenlandske adoptivbørn (bkg. 689 17/8 95). Tilsynet med primærkommunerne i hvert amt varetages af et tilsynsråd, idet udgifterne hertil afholdes af staten i henhold til loven om kommunernes styrelse. Endvidere har statsamterne opgaver i forbindelse med afholdelsen af folketingsvalg.

Syv statsamter varetager civilregionsopgaver, idet seks statsamtmand og Overpræsidenten i København er udpeget som ledere af civilregionerne i medfør af beredskabsloven. Seks statsamter varetager lokal værnepligtsadministration med sessionsafholdelse.

Inden for Justitsministeriets lovgivningsområde behandler statsamterne et stort antal person- og familieretlige sager. Det drejer sig først og fremmest om sager vedrørende separation og skilsmisse. Statsamterne fastsætter endvidere ægtefællebidrag og bidrag til børn født i og uden for ægteskab. Statsamterne fastsætter desuden samvær og godkender aftaler om forældremyndighed. Også i forbindelse med ægteskabs indgåelse har statsamterne visse beføjelser. Statsamterne behandler anerkendelse af faderskab til børn født uden for ægteskab, er anmeldelsesmyndighed vedrørende fælles forældremyndighed og varetager opgaver omkring børnesagkyndig rådgivning, jf. § 28 i lov om forældremyndighed og samvær. Statsamterne varetager desuden navnesager, sager om fri proces, indfødsret og værgemål. Statens udgifter til værgvederlag afholdes over hovedkonto § 13.12.06. Værgvederlag.

Inden for Socialministeriets område yder statsamterne (uden for Københavns og Frederiksberg Kommuner) sekretariatsmæssig bistand til de sociale nævn. Opgaverne reguleres primært i lov om social service, lov om aktiv socialpolitik og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. De sociale nævn behandler klager over kommunale afgørelser efter den sociale lovgivning, ligesom de varetager rådgivnings- og vejledningsindsatsen i relation til kommuner og amtskommuner.

Fra 1. januar 2000 overtager statsamterne en række opgaver omkring magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for personer, der ikke er i stand til at tage vare på sig selv som følge af en betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. L 392 2/6 99 om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. I forbindelse hermed tilføres der hovedkontoen 5,2 mill. kr.

I forhold til Boligministeriets lovgivningsområder er statsamterne klageinstans for kommunernes administration af byggeloven (bortset fra sager i Københavns og Frederiksberg Kommuner). Endelig er der i Københavns og Århus amter etableret en forsøgsordning vedrørende husordensovertrædelser, som udløber medio 2000.

I henhold til lovgivning fastsat på Skatteministeriets område træffer statsamterne afgørelse i de sager vedrørende stemping af skøder, pantebreve m.v., der indbringes af borgerne, herunder deres advokater, og af tinglysningskontorerne. Fra 1. januar 2000 overgår opgaver omkring stemping af skøder, pantebreve m.v. til Told- og Skattestyrelsen, jf. L 382 2/6 99 om afgift ved tinglysning af registrering af ejer- og panterrettigheder m.v. Sager, som er under behandling i